

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рівень освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 27 ” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Професійна етика викладача вищої школи»
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/ 2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: розвиток у майбутніх викладачів вищої школи педагогічної культури та моральної свідомості; оволодіння сутністю, принципами та категоріями педагогічної етики; формування системи ставлень педагога до всіх суб'єктів освітнього процесу відповідно до норм і правил педагогічної етики.

Завдання:

- формувати етичну компетентність викладача вищої школи;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з об'єктом, предметом, категоріями та поняттями курсу «Педагогічна етика викладача вищої школи»; –охарактеризувати морально-етичні аспекти педагогічної праці, проаналізувати перспективи розвитку;
- простежити історичні засади педагогічної етики;
- проаналізувати деонтологічні основи педагогічної професії;
- вивчити особливості моральної свідомості та педагогічного такту викладача ЗВО;
- оволодіти прийомами створення позитивного іміджу та способами їх застосування в конкретних умовах професійної діяльності;
- виявити вимоги до професійного образу педагога;
- дослідити правила етикету сучасного викладача ЗВО;
- ознайомити з особливостями культури педагогічного спілкування;
- вивчити етичні засади викладача вищої школи в системі його професійних взаємин;
- окреслити проблему етико-педагогічної взаємодії педагога із суб'єктами освітнього процесу;
- розкрити етичні засади професійного вдосконалення викладача вищої школи.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- основний зміст, напрям розвитку етичної думки в історико- культурологічному аспекті;
- основні категорії професійної етики, її види;
- загальні етичні принципи і норми професійної етики, які сприяють формуванню моральної культури фахівця;
- основні положення етичного кодексу;
- специфіку професійної етики в сфері педагогічної діяльності;
- основні правила сучасного етикету;
- моделі поведінки при формуванні іміджу педагога.

Студент повинен **вміти:**

- формувати власну етичну позицію, робити власний моральний вибір;
- застосовувати набуті знання у сфері професійної діяльності і особистого самовдосконалення;
- дотримуватись норм професійної етики в процесі педагогічної діяльності;
- застосувати основні правила сучасного ділового етикету;
- формувати свій професійний імідж.

Компетентності

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність(ІК)

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

Результати навчання

РН 3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН 4.Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН 5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН 7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН 11.Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	10
практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр 2	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	Курс перший	вибірковий
--------------	--	----------------	------------

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Практич ні заняття	сам. роб.
Тема 1.Професійна етика в системі прикладного етичного знання. Особливості професійної етики у закладі вищої освіти. Регіональні особливості.	2	2	10
Тема 2. Професійна етика педагога: функції, зміст, сутність. Етико-аксіологічна спрямованість освіти. Акмеологічна культура особистості викладача.		4	10
Тема 3.Особливості педагогічної етики у закладі вищої освіти. Етика відносин у системі» Педагог-студент».	2	2	10
Тема 4. Професійна етика педагогічного колективу. Етика взаємовідносин в системі «педагог-педагог».	2	2	10

Тема 5. Етика педагога та вченого в системі вищої освіти. Наукова діяльність як атрибут професійної діяльності педагога у вищому навчальному закладі. Проблемно-тематична дискусія.		2	10
Тема 6. Етика і культура міжособистісного спілкування педагога. Моральні принципи й норми спілкування. Діалог як основна форма спілкування. Консультативна діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.	2	4	5
Тема 7. Етикет в професійній культурі педагога. Імідж викладача у корпоративній культурі закладу вищої освіти.	2	4	5
Разом	10	20	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне чи творче завдання	20
Залікове заняття	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: <i>навчально методичний посібник</i>/авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М., Салига Н.М./За заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів/. Івано-Франківськ, 2021. 430с</p> <p>2. Васянович Г.П. Педагогічна етика. URL: http://westudents.com.ua/glavy/25887-13-predmet-struktura-funkts-zavdannapedagogchno-etiki.html</p> <p>3. Гулей К. В. Про етичну компетентність сучасного вчителя. URL: http://oblosvita.com.</p> <p>4. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект. <i>Монографія</i>. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2016. 332 с. .</p> <p>5. Етика: Навч. посіб. В.О. Лозовой, МІ. Панов, О.А. Стасевська та ін. Київ. Сучасний педагог. URL: http://www.horting.org.ua/node/1436</p> <p>6. Журба К. Формування етичної культури вчителів як необхідна умова сучасного виховання. Режим доступу: URL: http://library.udpu.org.ua.</p> <p>7. Ковальчук В. М. Михайло Галушинський про вчителя та суспільне значення педагогічної праці. <i>Наукові записки. Серія: Педагогіка</i>. Тернопіль. №1. 2003. Тернопіль. С. 75 – 78.</p> <p>8. Ковальчук В. М. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці. <i>I Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Педагогічна персоналістика: Теорія, історія, освітня практика»</i>, присвяченій 160-річчю від дня народження С. Русової 25 лютого 2016р., м. Івано-Франківськ. С.34</p> <p>9. Ковальчук В. М. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. <i>Обрії</i>. 2014. №2 (35) С.47—49.</p> <p>10. Ковальчук В. М. Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. <i>Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди</i>. 2015. С.231-234.</p> <p>11. Ковальчук В. М. Педагогічна культура викладача. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету. <i>Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару, 3-4 березня 2016 року</i>. м. Івано-Франківськ: Видавництво ТОВ «ВГЦ «Просвіта», 2016. С.41-44.</p> <p>12. Ковальчук В.М. Педагогічні умови формування та розвитку творчої особистості. <i>Інтернаука: збірник наукових праць</i>. №15 (77). Том 1. Київ, 2019. С.45-49.</p> <p>13. Ковальчук В.М. Управління навчальною та виховною діяльністю загальноосвітнього</p>	

навчального закладу. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. 2015. С.268-271.

14. Ковальова І. О. Педагогічна іміджологія: сутність, етимологія, шляхи креативного використання у сучасному вищому навчальному закладі. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2011. Вип. 6. С. 213-226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2011_6_24_58

15. Конфлікт і взаємодія. URL: <http://osvita.ua/school/method/psychology/675/>

16. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи»/ Алексеєнко А.П., Карпенко К.І., Гончаренко Л.О., Дейнека В.В. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.

17. Професійна етика. URL: <http://medbib.in.ua/professionalnaya-etika.html>

18. Педагогічна майстерність, її елементи. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/2286/97/>

19. Рисаченко Г. Етична компетенція сучасного викладача. *Освіта, технікуми, коледжі*. 2016. № 2. С.59-62;

20. Руснак І.С., Іванчук М.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. 2-ге вид., доп. Чернівці: Букрек, 2009. 176 с.

21. Єременко Т.В. Сучасні етичні проблеми педагогічної творчості. Типологія інформаційно-етичних ситуацій в навчальній діяльності, 2016.

22. Яким має бути профіль вчителя у соціальній мережі? URL: <http://www.prosvitcenter.org/uk/yakym-maye-buty-profilvchytelya-u-sotsialnij-merezhi/>

23. Хоружа Л.Л. Етична компетентність учителя як основа реалізації гуманістичної парадигми освіти. *Шлях освіти*. 2013. № 3. С. 27–33.

24. Хоружа Л. Етична компетентність сучасного вчителя. URL: <http://ru.osvita.ua>

25. Яким повинен бути сучасний педагог. URL: <http://old.lp.edu.ua/node/8510>

26. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

27. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-URL: [http://VIII URL](http://VIIIURL)

6. Контактна інформація

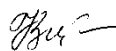
Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика. м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери, 1. каб. 510 kribs.pnu.edu.ua (0342) 57-00-11 kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	Доцент Ковальчук Віра Миколаївна Запрошені викладачі з інших ЗВО України
Контактна інформація викладача	vera.kovalchuk@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене

	заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення мпро організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf »
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач:

к.пед.н., доц. Ковальчук В.М.